هفتيوار سنتن ڀري اجتماع ۾ ٿيڻ وارو
سُنّتن ڀريو بيان

فيضانِ

مَدَني اِنعَامات

(اسلامي ڀينرن جي لاءِ)

23-MARCH-2017

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعٰلَمِيْنَ وَالصَّلٰوةُ وَالسَّلَامُ عَلٰى سَيِّدِ الْمُرْسَلِيْنَ ط

اَمَّا بَعْدُ! فَاَعُوْذُ بِاللّٰهِ مِنَ الشَّيْطٰنِ الرَّجِيْمِ ط بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ط

فيضان مدني انعامات

اَلصَّلٰوةُ وَ السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا رَسُولَ الله وَعَلٰى اٰلِكَ وَ اَصْحٰبِكَ يَا حَبِيْبَ الله

اَلصَّلٰوةُ وَ السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا نَبِيَّ الله وَعَلٰى اٰلِكَ وَ اَصْحٰبِكَ يَا نُوْرَ الله

دُرُودِپاڪ جي فضيلت

سرڪارِ والا تَبار، بنهي جهانن جي مالڪ و مُختار صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم جو فرمانِ رَحمت نشان آهي: اي انسانو! بيشڪ قِيامت جي ڏينهن ان جي دَهشتن ۽ حِساب ڪتاب مان جَلد نجات ماڻڻ وارو شَخص اهو هوندو، جنهن توهان مان مون تي دُنيا ۾ ڪثرت سان دُرُود شريف پڙهيا هوندا.

(فردوس الاخبار ،باب الياء، ٢ / ٤٧١،حديث: ٨٢١٠)

چارۂ بے چارگاں پر ہوں دُرودیں صد ہزار
بے کسوں کے حامی و غمخوار پر لاکھوں سَلام

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيْب! صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّد

پياريون پياريون اسلامي ڀينرون! اسان ثواب حاصل ڪرڻ خاطر بيان ٻڌڻ کان پهريان سٺيون سٺيون نيتون ڪيون ٿا. فرمانِ مصطفيٰ صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم: نِيَّةُ الْمُؤمِنِ خَيْرٌ مِّنْ عَمَلِه. يعني مسلمان جي نيت ان جي عمل کان بهتر آهي. (المعجم الڪبير للطبراني، باب السين،سهل بن سعد الساعدی الحديث: 5942، ج 6، ص 185)

ٻه مدني گُل: 1 بنا سٺي نيت جي ڪنهن به نيڪ عمل جو ثواب ناهي ملندو.
2 جيترِيون سٺيون نيتون وڌيڪ، اوترو ثواب به وڌيڪ.

بيان ٻڌڻ جون نيّتون

❁ نگاهون جهڪائي انتهائي توجه سان بيان ٻُڌندَس ❁ ٽيڪ لڳائي ويهڻ بدران علمِ دين جي تعظيم خاطر جيترو ٿي سگهيو گوڏا پيجي ويهندَس ❁ ضرورت طور سوڙهو ٿي سِرڪي ٻين جي لاءِ جاءِ ڪُشادي ڪندَس ❁ ڌِڪو وغيره لڳو تہ صبر ڪندس، گهورڻ، جهڙڪڻ ۽ اُلجهڻ کان بچندَس ❁ صَلُّوا عَلَي الحَبِيب! اُذكُرُوالله، تُوبُوا اِلَي الله! وغيره ٻُڌي ثواب ڪمائڻ ۽ صدا لڳائڻ وارين جي دِل جوئي (يعني دلداري) جي لاءِ پست آواز سان جواب ڏيندَس ❁ اجتماع کان پوءِ پاڻ اڳتي وڌي سلام، مُصافحو ۽ اِنفرادي ڪوشش ڪندس.جيڪو ڪجھ ٻڌندس ان کي ٻڌي ڪري سمجهي ڪري ان تي عمل ڪرڻ کان پوءِ ٻين تائين پهچائي ڪري نيڪي جي دعوت عام ڪرڻ جي سعادت حاصل ڪندَس، دورانِ بيان موبائل جي غير ضروري استعمال کان بچندَس، نہ بيان ريڪارڊ ڪندَس نہ ئي ٻئي ڪنهن قسم جي آواز (جو ان جي اجازت ناهي)

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيب! صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّد

اي نَفس! الله عَزَّوَجَلَّ کان ڊڄ

بني اسرائيل جو هڪ شخص نهايت عِبادت گُذار هو. هو رات جو الله تعاليٰ جي عِبادت ۾ مصروف رهندو ۽ سجو ڏينهن گهُمي ڦري ڪجھ شيون ماڻهن کي وڪڻندو هو. اهو اڪثر پنهنجي نَفس جو مُحاسَبو (فڪرِ مدينہ) ڪندي چوندو هو: ”اي نَفس! الله عَزَّوَجَلَّ کان ڊڄ.“ هڪ ڏينهن هو معمول مطابق پنهنجي گهران روزي ڪمائڻ جي لاءِ نڪتو ۽ هلندي هلندي هڪ امير جي دروازي وٽ پهتو ۽ پنهنجون شيون وڪڻڻ جي لاءِ صَدا لڳائي. امير جي گهرواريءَ جڏهن ان حسين شخص کي پنهنجي دروازي جي ويجهو ڏٺو تہ ان تي عاشِق ٿي وئي ۽ ان کي حيلي بهاني سان محل اندر سڏي ورتو پوءِ ان کي چوڻ لڳي: اي واپاري! منهنجي دل توهان ڏانهن مائل ٿي چڪي آهي، مون

وٺ گهڻو مال آهي ۽ قيمتي لِباس آهن، تون اهو ڪم ڇڏي ڏي آئون تو ڪي ريشمي لِباس ۽ گهڻو مال ڏينديس. اها پيش ڪش ٻڌي ان جو نَفس ان عورت ڏانهن مائل ٿيڻ لڳو، پر هڪدم ان پنهنجي عادت مطابق (نَفس کي مُخاطَب ڪندي) چيو: ”اي نَفس! الله عَزَّوَجَلَّ کان ڊڄ“ پوءِ ان عورت کي جواب ڏنو: ”مون کي پنهنجي رَبّ عَزَّوَجَلَّ جو ڊپ ٿي رهيو آهي.“ اها عورت چوڻ لڳي: ”تون منهنجي خواهش پوري ڪرڻ بغير هتان کان نٿو وڃي سگهين.“ ان شخص ٻيهر چيو:”اي نَفس! الله عَزَّوَجَلَّ کا ڊڄ“۽ ڇوٽڪاري جي راهه سوچڻ لڳو. آخرڪار ان عورت کي چيو:”مون کي مُهلت ڏيو ته مان وُضُو ڪري ٻه رَڪعَتون ادا ڪري وٺان.“ اجازت ملڻ تي ان وُضُو ڪيو ۽ ڇت تي هليو ويو، اتي ان ٻه رَڪعَت نماز ادا ڪرڻ کان بعد ڇت تان هيٺ ڏٺو ته ان جي اونچائي (اٽڪل ويهه (20) گز هئي. ان بيوس ٿي آسمان ڏانهن نهاريو ۽ عرض ڪرڻ لڳو: ”اي منهنجا رَبّ عَزَّوَجَلَّ! مان وڏي عرصي کان تنهنجي عِبادت ۾ مشغول آهيان، مون کي هن آفت مان نجات عطا فرماءِ.“ اهو چئي ان ڇت تان ٽپو ڏنو، الله تعاليٰ حضرت سَيدُنا جبريل عَلَيه السَّلَام کي حڪم ڏنو: ”وڃو منهنجي ٻانهي کي زمين تائين پهچڻ کان پهريان سنڀالي وٺ، ڇوته ان منهنجي ناراضي جي خوف مان ٽپو ڏنو آهي.“ حضرت جبريل عَلَيه السَّلَام نهايت تيزي سان اچي ان شخص کي ڪٽي ورتو ۽ زمين تي ويهاري ڇڏيو. (دُرَّةُ الناصحين،المجلس التاسع والستون ...الخ،ص۲۷۰ ملخصاً)

کيوں کر نہ میرے کام بنیں غیب سے حسن
بندہ بھی ہوں تو کیسے بڑے کارساز کا

صَلُّوا عَلَى الْحَبِيب! صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّد

پياريون پياريون اسلامي ڀينرون! هن حِڪايت مان معلوم ٿيو ته جيڪو شخص پنهنجي عملن جي اِحتِساب جو معمول بڻائيندو آهي، پنهنجي عملن جو هر وقت جائزو وٺندو رهندو آهي ته ان جي اها سٺي عادت ان کي گُناهن

ڪان بچائڻ ۾ مدد گار ثابِت ٿيندي آهي جيئن ان نيڪ شخص جي دِل گُناهه ڏانهن مائل ٿي تہ فڪرِ مدينہ (يعني پنهنجو مُحاسبو ڪرڻ) جي عادت جي ڪري فوراً ئي ان جي زبان مان اهو جُملو نڪتو:

”اي نَفس! الله عَزَّوَجَلَّ کان ڊڄ“ ۽ پوءِ ان تي خوفِ خُدا اهڙو غالب ٿيو جو هو گناهه کان بچي ويو. اها بہ خبر پئي تہ مُشڪل وقت ۾ نيڪيون ڪم اينديون آهن، ڪڏهن ڪڏهن انهن جي ڪري الله عَزَّوَجَلَّ جي اهڙي مَدَد حاصل ٿيندي آهي جو وڏي کان وڏي مُصِيبت بہ آسان ٿي ويندي آهي، اهو ئي سبب آهي جو جڏهن ان نيڪ شخص گُناهه کان ڇوٽڪاري جي لاءِ پنهنجي عبادتن جو وسيلو پيش ڪندي ڇت جي بُلندي تان ٽپو ڏنو تہ مَدَدِ اِلٰهي جي ڪري جاني هلاڪت ۽ جسماني مُصِيبت کان محفوظ رهيو.

ياد رهي! تہ اسان جي شريعت ۾ پنهنجي پاڻ کي هلاڪت ۾ وجهڻ جي اجازت ناهي. بهرحال اسان کي بہ گهرجي تہ پنهنجي عملن جو مُحاسَبو ڪندي پاڻ کي گُناهن کان بچايون ۽ وڌ کان وڌ نيڪ عمل ڪريون، نيڪ عملن جي ڪري نہ صرف مَدَدِ الٰهي حاصل ٿيندي آهي بلڪ دُنيا ۽ آخرت جون بي شُمار سَعادتون پڻ نصيب ٿينديون آهن، ان جي علاوه نيڪيون گُناهن کي مٽائڻ جو ذريعو بہ آهن، قرآنِ ڪريم ۾ ترغيب جي لاءِ ڪيئي هنڌن تي نيڪ عملن جون فضيلتون بيان ڪيون ويون آهن، جيئن سيپارو 30 سُوْرَۃُ بَيِنَة جي آيت نمبر7 ۽ 8 ۾ اِرشاد آهي:

اِنَّ الَّذِیْنَ اٰمَنُوْا وَ عَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ ۙ اُولٰٓىٕكَ هُمْ خَیْرُ الْبَرِیَّةِ ؕ﴿۷﴾ جَزَآؤُهُمْ عِنْدَ

ترجموڪنز الايمان: بيشڪ جن ايمان آندو ۽ چڱا ڪم ڪيائون اهي ئي سموري مخلوق ۾ بهتر آهن. انهن جو انعام سندن رب وٽ ٽڪڻ جا باغ آهن جن جي هيٺان

رَبِّهِمْ جَنّٰتُ عَدْنٍ تَجْرِیْ مِنْ تَحْتِهَا الْاَنْهٰرُ خٰلِدِیْنَ فِیْهَاۤ اَبَدًاؕ رَضِیَ اللّٰهُ عَنْهُمْ وَ رَضُوْا عَنْهُؕ (پ۳۰،البينة: ۷-۸)

نهرون وهن ٿيون. جن ۾ هميشہ هميشہ رهندا، الله انهن کان راضي ٿيو ۽ اهي ان کان راضي ٿيا اهي ان جي واسطي آهي جيڪو پنهنجي رب کان ڊڄي

پياريون پياريون اسلامي ڀينرون! ڏٺو اوهان جيڪي ماڻهو ايمان آڻڻ کان پوءِ نيڪ عمل ڪن ٿا، الله عَزَّوَجَلَّ اُن خُوش نصيبن کي جنّتي باغات ۽ پنهنجي رِضا جي خوشخبري عطا ڪندو آهي، تنهنڪري اسان کي کپي تہ پنهنجي زندگي کي بيڪار ڪمن ۽ فضول ڳالهين ۾ وڃائڻ بدران آخرت جي لاءِ نيڪين جو خُوب خُوب ذخيرو گڏ ڪيون ۽ گُناهن کان بچندي اِخلاص ۽ اِستِقامت سان نيڪ عملن ۾ مصروف رهون. احاديثِ مُبارڪہ ۾ نيڪ عملن ڪرڻ جون تمام گهڻيون فضيلتون ۽ برڪتون بيان ٿيون آهن. اچو! ترغيب خاطر بہ مُصطَفٰي ڪريم صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم جا فرمان ٻڌون ٿا، جيئن

نيڪ عملن جون فضيلتون

1. ارشاد فرمايائون: بيشڪ الله عَزَّوَجَلَّ مون کي حُسنِ اخلاق ۽ چڱن عملن کي تمام ۽ ڪمال تائين پهچائڻ جي لاءِ مبعوث فرمايو (يعني موڪليو) آهي. (مجمع الزوائد، كتاب البر والصلة، باب مكارم الاخلاق والعفو عمن ظلم،۸/ ۳۴۳، رقم:۱۳۶۸۴)

2. فرمايائون: جنهن پنهنجي باقي زندگي ۾ نيڪ عمل ڪيا تہ ان جي انهن خطائن کي بخشيو ويندو جيڪي ماضي ۾ ٿي چڪيون آهن ۽ جنهن پنهنجي باقي زندگي ۾ بُرا عمل ڪيا تہ ان جي گذريل ۽ آئنده زندگي ۾ ٿيڻ وارين خطائن تي ان جي پڪڙ ڪئي ويندي. (معجم اوسط،من اسمه محمد،۵ /۱۲۸، حديث: ۶۸۰۶)

نماز و روزه و حجّ و زکوٰة کی توفیق
عطا ہو اُمّتِ محبوب کوسدا یاربّ

پياريون پياريون اسلامي ڀينرون! واقعي نيڪ عملن جون وڏيون برڪتون آهن، نيڪ عملن جي برڪت سان الله عَزَّوَجَلَّ جي رِضا حاصل ٿيندي آهي، نيڪ عملن جي برڪت سان جنّت جون لازوال نعمتون نصيب ٿينديون آهن. نيڪ عملن جي برڪت سان قبر ۽ حَشر جي عذاب کان نجات ملندي آهي، نيڪ عمل گناهن جي بخشش جو ذريعو آهن، نيڪ عمل رحمتِ الٰهي جي نزول جا سبب آهن.

ياد رکو! گُناهن کان بچڻ ۽ نيڪيون ڪرڻ جي لاءِ، اِستِقامت سان فڪرِ مدينہ يعني پنهنجي عملن جو اِحتِساب ڪرڻ نهايت ضروري آهي، ان ڪري هر شخص کي گهرجي تہ هو پنهنجي عملن جي ادائيگي تي سنجيدگي سان ان طرح غور ڪري تہ ماضي ۾ جيڪو ڪجهہ ڪندو رهيس ۽ هاڻي بہ انهيءَ تي قائم آهيان تہ ڇا اهو ڪم منهنجي آخرت جي لاءِ نُقصان ڏِهہ تہ ناهي؟ يقيناً جيڪو مُسلمان فِڪرِ آخرت جي عادت پيدا ڪندو آهي، ان جي ڪردار ۽ گُفتار ۾ آهستہ آهستہ بهتري پيدا ٿي ويندي آهي ۽ ان کي هميشہ پنهنجي آخرت بهتر بنائڻ جي فڪر رهندي آهي. اَلحَمدُ لِلّٰه عَزَّوَجَلَّ اسلامي ڀائرن جي 72 **مدني انعامات** ۾ بہ محاسبي جي ترغيب تي مشتمل هڪ مدني انعام موجود آهي، جيئن

مدني انعام نمبر15 آهي: ”ڇا اڄ توهان مڪمل ڏيان سان گهٽ ۾ گهٽ 12 منٽ فڪرِ مدينہ (يعني پنهنجي اعمال جو محاسبو) ڪندي جن جن مدني انعامات تي عمل ٿيو رسالي ۾ ان جا خانا ڀريا؟ “

عملن جي باري ۾ غور و فڪر جي اَهمِيت جو اندازو هن ڳالهہ مان لڳائي سگهجي ٿو تہ قرآن ۽ حديث ۾ باقاعده ان جي تَرغِيب ڏياري وئي آهي، جيئن سيپارو 28 سُوۡرَۃُ الۡحَشۡر جي آيت نمبر 18 ۾ الله عَزَّوَجَلَّارشاد فرمائي ٿو:

يٰۤاَیُّهَا الَّذِیْنَ اٰمَنُوا اتَّقُوا اللّٰهَ وَ لْتَنْظُرْ نَفْسٌ مَّا قَدَّمَتْ لِغَدٍۚ (پ۲۸،الحشر:۱۸)

ترجموڪنز الايمان: اي ايمان وارؤ! الله کان ڊڄو ۽ ڄڳائي تہ سياڻي جي واسطي اڳتي ڇا موڪليو .

هن آيت تحت تفسيرِ ابن ڪثير ۾ آهي تہ پنهنجو مُحاسَبو ڪريو، ان کان پهريان جو اوهان جو مُحاسَبو ڪيو وڃي ۽ غور ڪريو تہ توهان قيامت جي ڏينهن الله عَزَّوَجَلَّ جي بارگاهہ ۾ پيش ڪرڻ جي لاءِ نيڪ عملن جو ڪيترو ذخيرو گڏ ڪيو آهي. (تفسيرِ ابنِ ڪثير،پ ۲۸،الحشر،تحت الآية:۱۸،۸ / ۱۰۶)

احادِيثِ ڪريمہ ۾ رحمتِ عالم، نُورِ مُجَسَّم صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم بہ ڪيئي ڀيرا اعمال جو مُحاسَبو ڪرڻ جي تَرغِيب ڏياري آهي، اچو هن باري ۾ ٽي (3) فرمانِ مُصطفٰي ٻڌون ٿا:

اِحتِساب (فڪرِ مدينہ) جي باري ۾ ٽي (3) فرمانِ مُصطَفٰي

1. فرمايائون: جڏهن توهان ڪنهن ڪم ڪي ڪرڻ چاهيو تہ ان جي انجام جي باري ۾ غور ڪري وٺو، جيڪڏهن اهو سٺو آهي تہ ان کي ڪري وٺو ۽ جيڪڏهن ان جو نتيجو غَلَط هجي تہ ان کان پاسو ڪريو. (ڪنزالعمال، ڪتاب الاخلاق، حرف التاء،التودة والتانى والتبيين،الجزء۲،۴۴/۳،حديث:۵٦۷۳)
2. عَقُل مند جي لاءِ هڪ گهڙي اهڙي هئڻ گهرجي جنهن ۾ هو پنهنجي نفس جو محاسبو ڪري. (شعب الايمان، باب فى تعديد نعم الله ...الخ ، ۱٦۴/۴، حديث: ۴٦۷۷)
3. (آخرت جي معاملن ۾) گهڙي ڪن غور و فِڪر ڪرڻ سٺ (60) سالن جي عِبادت کان بهتر آهي. (ڪنز العمال،ڪتاب الاخلاق،التفڪر،۴۸/۳،حديث:۵۷۰۷)

پياريون پياريون اسلامي ڀينرون! خبر پئي تہ قرآنِ ڪريم ۽ احاديثِ مُبارڪ ۾ مُحاسبو ڪرڻ جي ڪيتري قدر تَرغِيب ڏياري وئي آهي، تنهنڪري جيڪڏهن

اسان چاهيون ٿا ته اسان کي رضاءِ رَبُّ الأنام حاصل ٿئي، اسان دنيا ۽ آخرت ۾ ذِلَّت، رُسوائي ۽ شرمندگي کان بچي وڃون، جهنَّم کان ڇوٽڪارو ملي وڃي ۽ جنَّت نڪاڻو بڻجي وڃي ته اسان کي گهرجي ته اسان پنهنجي موت کان غافل ٿيڻ ۽ وڏيون وڏيون اُميدون ڪرڻ جي بدران سمجهداري جو ثبوت ڏيندي روزانو فڪرِ مدينه (مُحاسبو) ڪرڻ جي عادت بڻايون، ڇوته اسان کي اجا مُهلت مليل آهي، اسان جي زندگي جو سلسلو جاري آهي، موت جو فرشتو اجا تشريف فرما ناهي ٿيو، هوش ۽ حواس ۽ عقل سيئي سلامت آهن، پر جنهن ڏينهن ساهن واري مالا ٽُٽي پئي، موت جو فرشتو اچي پهتو ته لک ڪوشش جي باوجود چاهيندي به اسان ڪجهه نه ڪري سگهنداسين ۽ ان وقت پڇتائڻ جي علاوه ٻيو ڪجهه نه ورندو، جيئن ته

اميرُ المؤمنين حضرت سَيدُنا عمر فاروقِ اعظم رَضِيَ اللهُ تَعَالٰی عَنْه جن فرمايائون: اي انسانو! پنهنجي عملن جو ان کان پهريان محاسَبو ڪريو جو قيامت اچي وڃي ۽ ان جو حساب ورتو وڃي. (احياء العلوم، ١٢٨/٥)

اچو! هاڻي اسان مُحاسبي جي وصف ٻڌون ٿا ته جيئن ان جي ذريعي اسان وڌيڪ بهتر انداز ۾ پنهنجي عملن جو مُحاسَبو ڪرڻ ۾ ڪامياب ٿي سگهون،

محاسَبو ڇا آهي؟

حُجَّةُ الاسلام حضرت سَيدُنا امام محمد غزالي رَحْمَةُ اللهِ تَعَالٰی عَلَيه پنهنجي مشهور ڪتاب "اِحياء العلوم" ۾فرمائن ٿا: عملن جي ڪثرت ۽ مقدار ۾ گهٽائي ۽ نُقصان جي معرفت جي لاءِ جيڪو غورڪيو ويندو آهي ان کي مُحاسَبو چوندا آهن، تنهنڪري جيڪڏهن ٻانهو پنهنجي سڄي ڏينهن جي عمل کي اڳيان رکي ته جيئن ان کي ڪمي بيشي جي خبر پئي ته اهو به مُحاسَبو آهي.
(احياء العلوم،٣١٩/٥)

فکرِ مدينہ ڇا کي چئبو آهي؟

اَلۡحَمۡدُ لِلّٰه عَزَّوَجَلَّ شيخِ طريقت، اميرِاهلسنَّت دَامَتۡ بَرَكَاتُهُمُ الۡعَالِيَه هن پُرفتن دور ۾ اسان کي پنهنجي عملن جو محاسبو ڪرڻ جو ذهن ڏنو آهي، دعوتِ اسلامي جي مَدَني ماحول ۾ پنهنجي عملن جو مُحاسَبو ڪرڻ کي ”فڪرِ مدينہ “ چيو ويندو آهي. فڪرِ مدينہ مان مُراد هي آهي تہ انسان اُخرَوي اِعتبار سان پنهنجي زندگي جي معمولات تي غور و فِڪر ڪري، پوءِ جيڪي ڪم ان جي آخرت جي لاءِ نُقصان ڪار ثابت ٿي سگهندا هجن، انهن جي اِصلاح جي ڪوشش ڪري ۽ جيڪي ڪم اُخرَوي اِعتبار سان نَفعي بَخش نظر اچن انهن ۾ بهتري جي لاءِ اپاءِ ڪري. اِستِقامت سان فڪرِ مدينہ ڪرڻ سان خُوب برڪتون حاصل ٿينديون آهن، اهو ئي سبب آهي جو بُزرگانِ دين نهايت اِستِقامت سان فڪرِ مدينہ (پنهنجي عملن جو مُحاسَبو) ڪندا هئا ۽ ان کان ڪنهن صُورت بہ غفلت اِختيار نہ ڪندا هئا.

سيدُنا فاروقِ اعظم جو فڪرِ مدينہ

حضرتِ سَيدُنا عمر فاروقِ اعظم رَضِيَ اللهُ تَعَالٰی عَنۡه (پنهنجو مُحاسَبو ڪندي) رات جي وقت پنهنجي پيرن تي دُرَّو (ڪوڙو) هڻي فرمائيندا هئا: ٻڌاءِ! اڄ تو”ڪهڙو عمل“ ڪيو؟ (احياء العلوم،۵/۳۵۸ملخصاً)

هر وقت فڪر مدينہ

حضرت سَيدُنا حَسَن بَصري رَضِيَ اللهُ تَعَالٰی عَنۡه چاليهہ (40) سالن تائين نہ کِليا. راوي جو بيان آهي تہ مون جڏهن بہ انهن کي وينل ڏٺو تہ ائين لڳندو هو جيئن ڪو قيدي آهي، جنهن کي سر ڌڙ کان ڌار ڪرڻ جي لاءِ آندو ويو آهي، جڏهن پاڻ گُفتگو ڪندا هئا تہ ائين معلوم ٿيندو هو تہ آخرت جو مُشاهدو فرمائي رهيا

آهن ۽ ان کي ڏسي خبر ڏئي رهيا آهن ۽ جڏهن خاموش ٿيندا هئا تہ اهو عالَم هوندو هو ڄڻ تہ انهن جي اکين جي اڳيان باھ ڀڙڪي رهي آهي. جڏهن سندن کي ايتري قدرخوف زَده رهڻ بابت عرض ڪيو ويو تہ پاڻ فرمايائون: مان هن ڳالھ کان بي خوف نہ آهيان جو الله عَزَّوَجَلَّ منهنجي بعض ناپسنديده اعمال تي باخبر ٿي مون کان ناراض ٿي وڃي ۽ ارشاد فرمائي: ”وڃ! مان تو کي نہ ٿو بخشان“ (تہ) هن صُورت ۾ منهنجا تمام عمل ضائع ٿي ويندا.
(احياءالعلوم، ۴/۵۵٦-۵۵۵)

نَفس جي مُحاسَبي جو عجيب طريقو

حضرت سَيدُنا اِبراهِيم تيمي رَحْمَةُ اللهِ تَعَالٰی عَلَيه فرمائن ٿا تہ هڪ ڀيري مون اهو تصوّر ڪيو تہ آئون جنت ۾ آهيان، اتي جا ميوا کائي رهيو آهيان، جنتي نهرن منجهان شربت پي رهيو آهيان ۽ حورن سان ملاقات ڪري رهيو آهيان، ان کان پوءِ مون اهو خيال ڪيو تہ آئون جهنّم ۾ آهيان ۽ باھ جي زنجيرن ۾ جڪڙيل آهيان، ٿوهر (يعني زهريلو ڪنڊيدار وڻ) کائي رهيو آهيان ۽ دوزخين جي پونءِ پي رهيو آهيان. پوءِ مون پنهنجي نفس کان پڇيو: ٻڌاءِ، توکي هنن ٻنهي مان ڪهڙي شيءِ پسند آهي؟ نفس چيو ”ارادو آهي تہ دنيا ۾ واپس وڃي نيڪ عمل ڪري اچان تڏهن مون پنهنجي نفس کي چيو: في الحال توکي مهلت مليل آهي تنهنڪري خوب نيڪ عمل ڪر. (مکاشفۃ القلوب ، ص ۵۴٦ملخصاً)

الله تبارڪ وتعاليٰ انهن نيڪ هستين جي صدقي ۾ اسان کي نيڪ ٻڻائي ڇڏي ۽ ڪاش! اسان سُڌري وڃون.

اِلٰہی رحم فرما میں سُدھرنا چاہتا ہوں اب
نبی کا تجھ کو صدقہ میں سُدھرنا چاہتا ہوں اب

صَلُّوْا عَلَی الْحَبِیب!   صَلَّی اللهُ تَعَالٰی عَلٰی مُحَمَّد

پياريون پياريون اسلامي ڀينرون! اوهان ڏٺو تہ اسان جي بُزرگ سڳورن ۾ فکرِ مدينہ (مُحاسَبو ڪرڻ) جو جذبو ڪيتري قدر گهڻو هو، انهن مُبارڪ هستين جي ويجهو فکرِ مدينہ (مُحاسَبو ڪرڻ) جي ڪيتري قدر اهميت هئي جو هر وَقت پنهنجي عملن جي باري ۾ فڪرمند رهندا هئا تہ خبر ناهي اهي عمل الله عَزَّوَجَلَّ جي بارگاهہ ۾ مَقبُول ٿي اسان جي مَغفرت جو ذريعو بڻجندا يا مَردُود ٿي اسان جي هلاڪت جو سبب ثابِت ٿيندا. ٿورو سوچيو! جڏهن اهي مَقبُولانِ بارگاهہ ايتري قدر اِستِقامت سان فڪرِ مدينہ ڪندا هئا تہ اسان گُناهگارن کي فکرِ مدينہ ڪرڻ جي ڪيتري قدر ضرورت آهي. فکرِ مدينہ ڪرڻ جي اَهميت ۽ نہ ڪرڻ جو نُقصان ڇا هوندو آهي اهو هن مثال سان سمجهو! جهڙي طرح دُنياوي ڪاروبار سان لاڳاپيل ڪو بہ شخص انهيءَ وقت ڪامياب تاجر بڻجي سگهندو آهي، جڏهن هو پنهنجي خرچ ڪيل مال کان ڪيئي ڀيرا وڌيڪ نفعو ڪمائڻ ۾ ڪامياب ٿي وڃي ۽ ان جو اَصَل سرمايو بہ مَحفُوظ رهي. هن مَقصَد جي حُصُول جي لاءِ هو پنهنجي ڪاروبار (Business) جو روزانو، ماهوار ۽ سالانو حساب ڪتاب ڪندو آهي، پوءِ ان تي مختلف پهلوئن کان نہ صرف زباني غور و فِڪر ڪري ٿو بلڪ ان کي تحريري طور تي محفوظ رکڻ جي ڪوشش ڪندو آهي، جتي ڪنهن قسم جي خامي نظر آئي، ان کي دُرُست ڪندو آهي ۽ جيڪا شيءِ نفعي جي حُصُول ۾ رُڪاوٽ نظر ايندي آهي ان کي پري ڪندو آهي. جيڪڏهن هو پنهنجي ڪاروباري مُعامَلات جو مُحاسَبو نہ ڪري تہ ان کي نفعو حاصل ٿيڻ رهيو پري جي ڳالهہ بلڪ ان کي نُقصان پڻ ٿي سگهي ٿو ۽ جيڪڏهن ان نُقصان کان بعد بہ هو "خوابِ

خرگوش"(يعني غفلت جي گهري ننڊ) مان بيدار نہ ٿئي تہ هڪ ڏينهن اهڙو بہ ايندو آهي جو ان جو اَصَل سرمايو بہ باقي ناهي رهندو ۽ هو رُپئي رُپئي جو مُحتاج ٿي ويندو آهي. بلڪل اهڙي طرح جيڪو شخص "ڪاروبارِ آخرت" ۾ نفعو ڪمائڻ جو آرزُو مَند هجي، ان کي بہ گهرجي تہ پنهنجي ڪيل عملن تي غور ڪري، جيڪي عمل ان کي نفعو ڏيارڻ ۾ مُعاون ثابت ٿين، انهن کي مزيد بهتر ڪري ۽ جيڪي ڪم ان جي نفعي جي حُصُول ۾ رُڪاوٽ بڻجي رهيا هجن، اُنهن کي ڇڏي ڏئي، جيڪو شخص اهڙي طرح پنهنجو اِحتِساب جاري رکندو، هو اللّٰه عَزَّوَجَلَّ جي توفيق سان ڪاميابي ماڻيندو ۽ نفعي طور اِنْ شَآءَاللّٰه عَزَّوَجَلَّ ان کي جنّت ۾ داخلا نصيب ٿيندو ۽ جيڪڏهن ائين ڪرڻ جي بدران "خوابِ غفلت " جو شڪار ٿي وڃي تہ هو خساري ۾ رهندو، جنهن جو نتيجو جهنّم ۾ داخلي جي صُورت ۾ نظر اچي سگهي ٿو. (وَالْعِياذُبِاللّٰه عَزَّوَجَلَّ)

شيخ طريقت، اميرِ اهلسنّت، باني دعوتِ اسلامي حضرت علاّمہ مولانا ابو بلال محمد الياس عطّار قادري رضوي ضيائي دَامَتْ بَرَكَاتُهُمُ الْعَالِيه آسان ۽ بهتر انداز ۾ فڪرِ مدينہ (يعني پنهنجو مُحاسَبو) ڪرڻ جي باري ۾ جيڪا رهنمائي فرمائي آهي، اها واقعي ساراهہ لائق ۽ عمل ڪرڻ جوڳي آهي، پاڻ هن پُرفِتَن دور ۾ آساني سان نيڪيون ڪرڻ ۽ گُناهن کان بچڻ جي طريقن تي مُشتَمِل شريعت وطريقت جو جامع مجموعو بنام"**مَدَني اِنعامات**" سُوالات جي صورت ۾ عطا فرمايو آهي. اسلامي ڀائرن جي لاءِ 72، اسلامي ڀينرن جي لاءِ 63، علمِ دين جي شاگردن لاءِ 92، دِيني شاگردياڻن جي لاءِ 83، مَدَني مُنّن ۽ مدني مُنّين جي لاءِ 40، خُصُوصي (يعني گونگن ٻوڙن) اسلامي ڀائرن جي لاءِ 27 مَدَني اِنعامات عطا فرمايا آهن.

مدني انعامات تي عمل ڪندڙن جي لاءِ دُعاءِ عطار

پياريون پياريون اسلامي ڀينرون! شيخِ طريقت، اميرِاهلسُنَّت دَامَتۡ بَرَكَاتُهُمُ الۡعَالِيه مدني انعامات جو سلسلو ڇو شروع فرمايو، ان جو سبب بيان ڪندي فرمائن ٿا: ”مَدَني ڪم ۾ ترقي، اَخلاقي تربيت ۽ تقويٰ ملي، ان مقصد سان مون ”مَدَني انعامات“ جو سلسلو شروع ڪيو. (جنّت کے طلبگاروں کے لیے مدنی گلدستہ، ص۲۵) جڏهن مون کي خبر پوندي آهي ته فُلاڻو اسلامي ڀاءُ يا اسلامي ڀيڻ جو ”مَدَني انعامات“ تي عمل آهي ته دل باغ باغ بلڪ باغِ مدينه ٿي ويندي آهي يا ٻڌندو آهيان ته فُلان زبان ۽ اکين جو يا ان مان ڪنهن هڪ جو ”قفلِ مدينه“ لڳايو آهي ته عجيب ڪيف ۽ سُرُور حاصل ٿيندو آهي.“ ”مَدَني انعامات“ جي مُطابق عمل ڪرڻ وارن کي اميرِاهلسُنَّت دَامَتۡ بَرَكَاتُهُمُ الۡعَالِيه پنهنجي دعائن سان ڪهڙي طرح نوازين ٿا، اچو! اسان به ٻڌون ٿا:”الله عَزَّوَجَلَّ اوهان کي مدينه منوره جي سدا بهارگلن جيان مسڪرائيندو رکي، ڪڏهن به اوهان جون خوشيون ختم نه ٿين، حيات ومَمَات (يعني زندگي ۽ موت)، بَرزَخ ۽ سَڪرات (حالتِ نزع) ۽ قيامت جي جان سوز گهڙين ۾ هر جڳهه مَسَرَّتون ۽ شادمانيون نصيب ٿين، الله عَزَّوَجَلَّ اوهان جي ۽ تمام قبيلي جي مغفرت ڪري، جنتُ الفِردَوس ۾ اوهان کي پنهنجي پياري حبيب صَلَّى اللهُ تَعَالٰی عَلَيۡهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم جو پاڙو عطا فرمائي. (جنّت کے طلبگاروں کے لیے مدنی گلدستہ، ص33)

اميرِ اهلسنّت دَامَتۡ بَرَكَاتُهُمُ الۡعَالِيه مدني انعامات تي عمل ڪرڻ وارن جي لاءِ ولايت جي دُعا ڪندي الله تعاليٰ جي بارگاهه عالي ۾ عرض ڪن ٿا.

تُو ولی اپنا بنالے اس کو ربّ لم یَزَل
”مدنی انعامات“ پر کرتا ہے جو کوئی عمل

مدني انعامات جي اهميت

پياريون پياريون اسلامي ڀينرون! ”مَدَني انعامات“جو عظيم تحفو نہ صرف اَسلاف رَحِمَهُمُ اللهُ تَعَالٰی جي ياد ڏياري ٿو بلڪ ان جي نقشِ قدم تي هلندي فِڪرِ مدينہ ڪرڻ جو بهترين ذريعو بہ آهي، اَلْحَمْدُ لِلّٰه عَزَّوَجَلَّ مدني انعامات تي عمل جي برڪت سان بعض اسلامي ڀائر عطار جا دوست، ڪي عطار جا پيارا، بعض محبوبِ عطار ۽ ڪجھ تہ عطار جا منظورِ نظر بہ بڻجڻ جي سعادت ماڻي رهيا آهن، ان مدني انعامات تي عمل ڪري اسان پنهنجي ۽ سڄي دُنيا جي ماڻهن جي اِصلاح جي ڪوشش جو عظيم جذبو ماڻي سگهون ٿا، مَدَني اِنعامات جي رسالي کي کولي ان ۾ ڏنل سُوالن جي جوابن ۾ پاڻ ئي ”ها“ يا ”نہ“ جي ذريعي پنهنجي عمل جي چڱي بُري هئڻ جو جائزو وٺندي پنهنجي غلَطين کي سُڌاري سگهون ٿا. جڻ اهو مَدَني اِنعامات اسان کي روزانو پنهنجي ئي قائم ڪيل خود اِحتِسابي جي عدالت ۾ حاضر ڪري پنهنجي ئي ضمير سان فيصلہ ڪرائيندا ۽ اسان کي پنهنجي اِصلاح ۽ نَجات جو موقعو فراهم ڪن ٿا. حقيقت ۾ اهي مَدَني اِنعامات جنّت ۾ وني وڃڻ وارا عمل ڪرڻ ۽ جَهنَّم ۾ ڪٽي وڃڻ وارن عملن کان بچڻ جي ترغيب جو مجموعو آهن. جڻ شيخِ طريقت، اميرِ اهلسنّت دَامَتْ بَرَكَاتُهُمُ الْعَالِيَه اسان جي عملي بد حالي ڏسندي اسان جي اِصلاح جو هڪ انوکو طريقو اِختيار ڪيو آهي، تہ جيئن اسان روزانو مُقَرَّر وقت تي فڪرِ مدينہ تي اِستِقامت حاصل ڪري سگهون. اهو ئي سبب آهي جو بيشُمار اسلامي ڀائر، اسلامي ڀينرون ۽ شاگرد ۽ شاگردياڻيون روزانو سمهڻ کان پهريان ”فڪرِمدينہ “ ڪندي مَدَني اِنعامات جي رسالي ۾ ڏنل خانا ڀريندا آهن، جنهن جي برڪت سان نيڪ بڻجڻ ۽ گُناهن کان بچڻ جي راهہ ۾ حائل رُڪاوٽون الله عَزَّوَجَلَّ جي فَضل ۽ ڪرم سان پري ٿي وينديون آهن، پابندِ سُنّت بڻجڻ، گُناهن کان نفرت ڪرڻ ۽ ايمان جي حِفاظت جي لاءِ فڪر ڪرڻ جو ذهن

بہ بڻجندو آھي.

ڪتاب ”فِڪرِ مدينہ“ جو تعارُف

پياريون پياريون اسلامي ڀينرون! فِڪرِ مدينہ جي باري ۾ تَفصِيلي معلومات حاصل ڪرڻ، فڪرِ مدينہ تي استقامت ماڻڻ، پابندِ سنت بڻجڻ ۽ ايمان جي حفاظت جو جذبو ماڻڻ جي لاءِ مڪتبةُ المدينہ جو شايع ٿيل 166صفحن تي مُشتَمِل ڪتاب” فڪر ِمدينہ“ جو مُطالعو نِهايت مُفيد آھي. ھن ڪتاب ۾ فڪرِ مدينہ (عمل جو مُحاسبو ڪرڻ) جي ضرورت ۽ اَھمّيت، ان جا فائدا، قرآن ۽ حديث جي روشني ۾ مُحاسَبو ڪرڻ جو ثُبُوت ۽ بُزرَگانِ دِين جي فڪرِ مدينہ جا واقعا بيان ڪرڻ سان گڏوگڏ مُختلف موضوعن تي فڪرِ مدينہ ڪرڻ جو عملي طريقو بہ بيان ڪيو ويو آھي. ان جي علاوه اميرِ اھلسنّت دَامَتْ بَرَكَاتُهُمُ الْعَالِيَه جا 2 رسالا پڙھڻ بہ ھن باري ۾ نهايت مُفيد ٿيندا، ھڪ جو نالو آھي "نيڪ بڻجڻ جو نُسخو" ۽ ٻئي رسالي جو نالو آھي"مان سُڌرڻ چاھيان ٿو". تمام اسلامي ڀائرن ڪان مَدَني اِلتِجا آھي تہ ھن ڪتاب کي اڄ ئي مڪتبة المدينہ تان ھديةً طلب فرمائي ھن جو مُطالعو ڪريو. دعوتِ اسلامي جي ويب سائٽ www.dawateislami.net تان ھن ڪتاب ۽ ھنن 2 رِسالن کي رِيڊ (يعني پڙھي) بہ سگھجي ٿو، ڊاؤن لوڊ (Download) ۽ پرنٽ آؤٽ (Print Out) بہ ڪري سگھجي ٿو.

نَجات جو بهترين ذريعو

پياريون پياريون اسلامي ڀينرون! مَدَني اِنعامات جي باري ۾ جيڪڏھن اھو چيو وڃي تہ ھي نجات جي راھہ تي ھلڻ جو ھڪ بهترين ذريعو آھي تہ شايد غَلَط نہ ٿيندو، ڇوتہ ان مان بعض مَدَني اِنعامات فَرائِض تي، بعض واجِبات تي ۽ بعض سُنَن ۽ مُستَحَبّات تي مُشتَمِل آھن ۽ يقيناً اھي تمام ڪم اُخرَوي

نجات جو سبب آهن، اچو! هن مان ڪجهه مَدَني اِنعامات جي باري ۾ ٻڌون ٿا، جيئن

مَدَني اِنعام نمبر 1 ۾ آهي: ”ڇا اڄ توهان ڪجهه نہ ڪجهه جائز ڪمن کان پهريان سنيون سنيون نيّتون ڪيون، ۽ گهٽ ۾ گهٽ ٻن ڄڻن کي هن جي ترغيب ڏياري؟

پياريون پياريون اسلامي ڀينرون! بيشڪ سٺي نيت ڪرڻ هڪ اهڙو عمل آهي جيڪو محنت جي اعتبار کان بيحد هلڪو، پر اجر ۽ ثواب جي لحاظ کان بيحد عظيم آهي. ان ڪري اسان کي گهرجي تہ هر نيڪ عمل کان پهريان سنيون سنيون نيتون ڪيون، ايستائين جو کائڻ، پيئڻ، سمهڻ، لباس پائڻ ۽ نڪاح ڪرڻ ۾ بہ سٺي نيت شامل حال هجي. مثال طور کائڻ پيئڻ سان الله عَزَّوَجَلَّ جي اطاعت تي قوت حاصل ڪرڻ جي نيت هجي. لباس پائڻ وقت اها نيت هجي تہ الله عَزَّوَجَلَّ مون کي پنهنجي پوشيده شيون لڪائڻ جو حڪم ڏنو آهي ۽ الله عَزَّوَجَلَّ جي نعمت جي اظهار جي نيت هجي. سمهڻ کان اهو مقصد هجي تہ جيڪي عبادتون الله عَزَّوَجَلَّ فرض ڪيون آهن، انهن کي ادا ڪرڻ ۾ مدد حاصل ٿئي. نڪاح ڪرڻ ۾ پاڪدامني حاصل ڪرڻ ۽ حرام کان بچڻ جي نيت هجي. اچو! بزرگانِ دِين جي زباني نِيت جي اهميت ۽ فضيلت تي مشتمل چند نصيحت آموز قول ٻڌون ٿا:

بزرگانِ دِين کان منقول آهي: اڪثر ننڍن عملن کي نِيت وڏو ڪندي آهي ۽ گهڻا وڏا وڏا عمل نِيت جي ڪري ننڍا ٿي ويندا آهن. (قوت القلوب،الفصل الثامن والثلاثون...الخ،٢/٢٦٨) حضرت سَيدُنا امام محمد بن محمد غزالي رَحۡمَةُ اللّٰہِ تَعَالٰی عَلَیه فرمائن ٿا: عمل جا ٽي نيتون آهن، عمل نِيت جو محتاج آهي تہ جيئن ان جي ڪري بهتر ٿي وڃي جڏهن تہ نِيت بذاتِ خُود خير (ڀلائي) آهي، جيتوڻيڪ ڪنهن

رُڪاوت جي ڪري عمل دشوار ٿي وڃي. (احياء العلوم،٥/٢٢٣) حضرت سَيدُنا سُفيان ثوري رَحۡمَةُ اللهِ تَعَالٰی عَلَيۡه جن فرمائن ٿا: اڳي جا ماڻهو عمل جي لاءِ ان طرح نِيت جي علم کي سکندا هئا جهڙي طرح عمل سکندا هئا. بعض عالم سڳورن فرمايو: عمل کان پهريان ان جي نِيت سکو ۽ جيستائين اوهان نيڪي جي نِيت تي رهندو، ڀلائي تي رهندو. (قوت القلوب ،٢/٢٦٨)

اچّھی اچّھی نیّتوں کا ہو خدا جذبہ عطا

بندهٔ مُخلِص بنا کر عفْو میری ہر خطا

(نيڪي جي دعوت،ص٩٣)

اميرِ اهلسنّت دَامَتۡ بَرَکَاتُهُمُ الۡعَالِيَه دُعا فرمائي رهيا آهن تہ يا الله عَزَّوَجَلَّ مون کي سنين سنين نيتن جو جذبو عطا فرماءِ، مون کي پنهنجو مُخلص ٻانهو بڻاءِ ۽ منهنجي هر خطا معاف فرماءِ .

چڱي نِيت تي ربّ الانام جو انعام

دعوتِ اسلامي جي اشاعتي اداري مڪتبة المدينہ جي شايع ٿيل 656 صفحن تي مشتمل ڪتاب "**فيضانِ رياضُ الصالحين**" صفحي نمبر31 تي آهي: منقول آهي تہ **بني اسرائيل** جو هڪ شخص ڏڪار جي زماني ۾ واريءَ جي هڪ ڍير وٽان گذريو تہ دل ۾ چيائين: جيڪڏهن اها واري اناج هجي ها تہ مان هن کي ماڻهن تي صَدَقو ڪيان ها. الله عَزَّوَجَلَّ ان دَور جي نبي عَلَيۡهِ السَّلام تي وَحي موڪلي تہ ان کي ٻڌايو! الله عَزَّوَجَلَّ تنهنجو صَدَقو قبول ڪري ورتو آهي ۽ سٺي نيت جي بدلي توکي ايترو ثواب ڏنو آهي جيترو ان وقت ملي ها، جڏهن اها واري اناج هجي ها ۽ تون ان کي صَدَقو ڪرين ها. (قوت القلوب،٢/٢٤١)

صَلُّوۡا عَلَی الۡحَبِيۡب! صَلَّی اللهُ تَعَالٰی عَلٰی مُحَمَّد

پياريون پياريون اسلامي ڀينرون! مدني انعامات مان مدني انعام نمبر 2 ۾ آهي: ڇا اڄ توهان پنج نمازون ادا فرمايون؟ (پنهنجي گهر ۾ نماز جي لاءِ ڪا جڳهه مخصوص ڪرڻ مستحب آهي ان کي مسجد بيت چوندا آهن)

قيامت جو سڀ کان پهريو سوال

سرڪارِ مدينه، سلطانِ باقرينه، قرار قلب و سينه، فيضِ گنجينه صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم جن جو ارشادِ حقيقت بنياد آهي: ”قيامت جي ڏينهن ٻانهي جي اعمال مان سڀ کان پهريون نماز جو سوال ٿيندو. جيڪڏهن اها درست ٿي ته ان ڪاميابي پائي ۽ جيڪڏهن ان ۾ ڪمي ٿي ته اهو رسوا ٿيو ۽ ان نقصان ڪنيو“ (ڪنز العمال، ج. 7، ص. 115، رقم 18883)

نمازي جي لاءِ نور

سرڪارِ دو عالم، نورِ مجسم، شاهِ بني آدم، رسول محتشم صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم جو ارشادِ معظم آهي: ”جيڪو شخص نماز جي حفاظت ڪري، ان جي لاءِ نماز قيامت جي ڏينهن نور، دليل ۽ نجات ٿيندي ۽ جيڪو ان جي حفاظت نه ڪري ان جي لاءِ قيامت جي ڏينهن نه نور هوندو ۽ نه دليل ۽ نه ئي نجات. ۽ اهو شخص قيامت جي ڏينهن فرعون، قارون، هامان ۽ ابي بن خلف سان گڏ هوندو“ (مجمع الزوائد، ج. 2، ص. 21، حديث 1611)

ڪير، ڪنهن سان گڏ اٿيندو!

اسلامي ڀينرون! حضرت سيدنا امام محمد بن ذهبي رَحْمَةُ اللّٰهِ تَعَالٰى عَلَيْه نقل ڪن ٿا بعض علماءِ ڪرام رَحِمَهُمُ اللّٰهُ تَعَالٰى فرمائن ٿا: بي نمازي کي انهن چار (فرعون، قارون، هامان ۽ ابي بن خلف) سان گڏ ان ڪري اٿاريو ويندو جو ماڻهو عمومًا دولت، حڪومت، وزارت ۽ تجارت جي سبب کان نمازکي ترڪ ڪندا آهن. جيڪو حڪومت جي مشغوليت جي سبب کان نماز نه پڙهندو ان جو حشر

(يعني اٿاريو ويندو) فرعون سان گڏ ٿيندو، جيڪو دولت جي باعث نماز ترڪ ڪندو ته ان جو قارون سان گڏ حشر ٿيندو. جيڪڏهن ترڪِ نماز جو سبب وزارت هوندي ته فرعون جي وزير هامان سان گڏ ٿيندو ۽ جيڪڏهن تجارت جي مصروفيت جي سبب کان نماز ڇڏيندو ته ان جو مڪه مڪرمه جي تمام وڏي ڪافر تاجر اُبَي بِن خَلَف سان گڏ قيامت جي ڏينهن اٿاريو ويندو.
(ڪتاب الڪبائر، ص. 21)

اچو! مدني انعام تي عمل ڪرڻ جي نيت سان نماز پڙهڻ جي فضليت بڌون ۽ جهومو، جيئن ته

اميرالمومنين حضرتِ سَيدُنا عُثمانِ غني رَضِیَ اللهُ تَعَالٰی عَنْه فرمائن ٿا: مون نبي ڪريم صَلَّی اللهُ تَعَالٰی عَلَیْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم کي هي فرمائيندي ٻڌو ته جنهن مسلمان تي فرض نماز جو وقت اچي ۽ هو نماز جي لاءِ سني طريقي سان وضو ڪري ۽ ان کي خُشوع ۽ خُضوع سان ادا ڪري، ته اها نماز ان جي اڳوڻن گُناهن جي لاءِ ڪفّارو بڻجي ويندي جيستائين ڪبيره گُناهَ جو اِرتڪاب نه ڪري ۽ اهو عمل سجي زندگي جاري رهندو يعني اها نماز ان جي گناهن جو ڪفارو بڻجندي رهندي. (مسلم، كتاب الطهارة ، با ب فضل الوضوء و الصلوة عقبه،ص ١٤٢، رقم ٢٢٨)

سُبۡحٰنَ اللّٰـه عَزَّوَجَلَّ! اوهان ڏٺو ته نماز ڪيتري قدر عظيمُ الشّان عبادت آهي ته جيڪو خوش نصيب مسلمان خُشوع ۽ خُضوع سان ادا ڪرڻ ۾ ڪامياب ٿئي ته الله عَزَّوَجَلَّ ان کي نماز پڙهڻ جو هي صِلو عطا فرمائيندو آهي جو ان جي نمازن کي سجي زندگي جي لاءِ ان جي گناهن جو ڪفّارو بڻائيندو آهي. جيڪڏهن اسان پنهنجي بزرگن جي زندگي جي احوال جو مطالعو ڪيون ته معلوم ٿيندو ته اهي نيڪ ماڻهو بيماري ۾ به مسجد جي حاضري ۽ باجماعت نماز جي ادائيگي کان غافل نه ٿيندا هئا، جيئن

صحابي رسول حضرتِ سيدُنا زبير بن عوّام رَضِیَ اللهُ تَعَالٰی عَنْه جا پوٽا حضرتِ سيدُنا عامر رَحْمَةُ اللهِ تَعَالٰی عَلَيه سڪرات جي عالم ۾ تڪليف ۾ هئا تہ مغرب جي اذان شُروع ٿي وئي، پاڻ فرمايائون: منهنجو هٿ پڪڙيو! (۽ مون کي مسجد پهچايو) عرض ڪيو ويو: اوهان بيمار آهيو، ارشاد فرمايائون: مان اللّٰه عَزَّوَجَلَّ جي سڏ کي ٻڌان ۽ قبول نہ ڪيان! (يعني ائين ڪرڻ منهنجي برداشت کان ٻاهر آهي) پوءِ ماڻهو اوهان جو هٿ پڪڙي مسجد وٺي آيا ۽ اوهان مغرب جي جماعت ۾ شامل ٿيا، اجا هڪ رڪعت ئي ادا ڪئي هئي جو سندن رُوح قَفسِ عنصري مان پرواز ڪري ويو. (سير اعلام النبلاء،عامر بن عبد الله بن الزبير بن العوام ، ٥٢/٦)

موت ایماں پہ دے مدینے میں اور محمود عاقبت فرما
تُو شرف زیرِ گنبدِ خضرا مجھ کو مرنے کا مرحمت فرما

صَلُّوا عَلَی الْحَبِيب! صَلَّی اللهُ تَعَالٰی عَلٰی مُحَمَّد

مدرسةُ المدينہ جو تَعارُف

پياريون پياريون اسلامي ڀينرون! بيان ڪيل واقعي مان انهن ماڻهن کي عبرت حاصل ڪرڻ گهرجي جيڪي ڪيئي ڀيرا نماز پڙهڻ جون فضيلتون ۽ نہ پڙهڻ جون وعيدون پڙهڻ ٻڌڻ جي باوجود بيماري تہ بيماري صحت جي حالت ۾ بہ نماز پڙهڻ لاءِ تيار ناهن جڏهن تہ ڪي تہ معمولي مٿي جي سور ۽ نزلي زُڪام جي سبب بہ نماز ڇڏي ڏيندا آهن، تنهنڪري پاڻ بہ نماز جي عادت ٺاهيو ۽ پنهنجي ٻارن کي بہ نماز ۽ سُنّتن جو عادي بڻايو.

اَلْحَمْدُ لِلّٰه عَزَّوَجَلَّ مدني مُنّن ۽ مدني مُنّين جي مدني تربيت جي لاءِ دعوتِ اسلامي جو هڪ شعبو مدرسةُ المدينہ (للبنين وللبنات) قائم آهي.جنهن ۾

دُرُست مَخارج سان قرآنِ ڪريم پڙهايو ويندو آهي، سنّتن جو عامل بڻايو ويندو آهي. اوهان بہ پنهنجن ٻارن کي تَجويد ۽ قراءت سان قُرآنِ ڪريم جي تعليم ڏيارڻ، اَخلاقي تربيت جي ذَريعي انهن کي نيڪ بنائڻ ۽ انهن کي پنهنجي لاءِ صَدَقہ جارِيہ بنائڻ جي لاءِ مدرسةُ المدينہ ۾ داخل ڪرايو.

هينئر تائين ڪم وبيش 69100 (اُٺتهر هزار هڪ سو) مدني منّن ۽ مدني منّين حفظِ قرآن ۽ اٽڪل 195242 (هڪ لک پنجانوي هزار ٻہ سو ٻائيتاليهہ) ناظره قرآن پڙهڻ جي سعادت حاصل ڪئي، هر سال رمضان جي مهيني ۾ تراويح ۾ هزارين حافظ قرآنِ ڪريم (مُصلّو) ٻڌائڻ/ ٻڌڻ جي سعادت حاصل ڪندا آهن.

نہ تھی حال کی جب ہمیں اپنے خبر رہے دیکھتے اَوروں کے عیب و ہنر
پڑی اپنی بُرائیوں پہ جو نظر تو نگاہوں میں کوئی بُرا نہ رہا

صَلُّوا عَلَى الْحَبِيب! صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّد

پياريون پياريون اسلامي ڀينرون! شيخِ طريقت، اميرِ اهلسُنّت دَامَتْ بَرَكَاتُهُمُ الْعَالِيَه جهڙي نموني پاڻ پيڪرِ شرم و حَيا ۽ نگاهن جي حفاظت جي مُعاملي ۾ نهايت حسّاس آهن، اهڙي طرح مدني انعامات جي ذريعي پنهنجي مُريدين، محبين ۽ واسطيدارن کي باحَيا بنائڻ ۽ نگاهن جي حفاظت جو ذِهن ڏيڻ جي ڪوشش ڪئي آهي، جيئن مدني انعام نمبر37 آهي: ڇا اڄ توهان پنهنجي گهر جي وراندن مان (بنا ضرورت) ٻاهر ۽ پڻ ڪنهن ٻئي جي دروازن وغيره مان انهن جي گهرن جي اندر جهاتيون پائڻ کان بچڻ جي ڪوشش ڪئي؟

پياريون پياريون اسلامي ڀينرون! عِلمِ دِين کان ڏُوري سبب ڪي ماڻهو گهرن جي دروازن مان بي ڌڙڪ جهاتيون پائڻ جي آفت ۾ مبُتلا نظر اچن ٿا، بالفرض دروازو کليل نہ هجي تہ جهاتيون (ليئا) پائي ڏسندا آهن، سوراخن مان

ڏسندا آهن، دري يا کھڙڪين مان جھاتيون پائيندا آهن، پردو هٽائي ڏسندا آهن ۽ هن ڳالھ جي بلڪل بہ پروا نٿا ڪن تہ ڪو پنھنجي گھر ۾ ڪھڙي حالت ۾ وينل هوندو. ياد رکو! ڪنھن جي گھر ۾ جھاتيون پائڻ جي شريعت ۾ سختي سان مُمانعت آهي.

حُضُور تاجدارِ مدينہ منوّره، سلطانِ مکہ مکرّمہ صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم جو فرمانِ عبرت نشان آهي: ”جنھن اجازت ملڻ کان پھريان ئي پردو هٽائي ڪري گھر جي اندر نظر ڪئي ۽ گھروارن جي ستر کي ڏٺو، ان اهڙو ڪم ڪيو جيڪو ان جي لاءِ حلال نہ هو جڏهن ان ڏٺو جيڪڏهن ڪير وڌي ڪري ان جي اک ڪڍي ڇڏي تہ انھي تي آئون اُن (يعني اک ڪڍڻ واري) کي شرم نہ ڏياريندس. جيڪڏهن ڪنھن اهڙي دروازي وٽان گذريو جنھن تي ڪوئي پردو نہ آهي ۽ نہ دروازو بند آهي، پوءِ جيڪڏهن اُن بنا ارادي جي ڏٺو تہ ان تي گناھ ناهي بلڪ خطا گھر وارن جي آهي. (ترمذي، كتاب الاستيذان والآداب،باب ماجاء في الاستيذان ...الخ،۴/ ۳۲۴ ،حديث :۲۷۱۶)

مُفَسّرِشهير حڪيمُ الاُمَّت حضر تِ مفتي احمد يارخان رَحْمَةُ اللّٰهِ تَعَالٰی عَلَيه ان حديثِ پاڪ جا لفظ ”اُن کي شرم نہ ڏياريندس“ جي تحت فرمائن ٿا: يعني اک ڪڍڻ واري کي نہ تہ ڪا سزا ڏيندس، نہ بُرو ڀلو چوندس، ڇاڪاڻ تہ اِتي قصور اُن جھاتي پائڻ واري جو آهي (ياد رهي!) حنفين جي ويجھو اهو فرمانِ عالي ڊيڄارڻ ڌمڪائڻ جي لاءِ آهي نہ تہ اُن اک ڪڍڻ واري کان اک جو قصاص ضرور ورتو ويندو ربّ تعاليٰ فرمايو: اک تہ اک جي بدلي ۾ ڪڍي سگھجي ٿي نہ کي جھاتي پائي ڏسڻ جي عوض. (مرآة المناجيح،۵/۲۵۷)

اسان جا اسلاف ٻين جي گھرن ۾ جھاتيون پائڻ کي ڪيتري قدر برو سمجھندا هئا، اچو! هن باري ۾ 2 عبرت آموز حڪايتون ٻڌون ٿا، جيئن

حضرت سيدُنا عبدُ الله بن عُمر رَضِیَ اللہ تَعَالٰی عَنْھما پنهنجي هڪ رفيق (دوست) سان گڏ ڪنهن شخص جي گهر تشريف ڪٺي ويا. جڏهن ان جي گهر ۾ داخِل ٿيا تہ سندن رفيق هيڏانهن هوڏانهن ڏسڻ لڳو تہ حضرتِ سيدُنا ابنِ عمر رَضِیَ اللہ تَعَالٰی عَنْھما جن فرمايائون: جيڪڏهن تنهنجون ٻئي اکيون نہ هجن ها تہ تنهنجي لاءِ بهتر هو. (الادب المفرد،ص۳۳۳،حديث: ۱۳۰۵)

پياريون پياريون اسلامي ڀينرون! اوهان ڏٺو تہ بِلا ضرورت گهرن ۾ جهاتيون پائڻ ڪيتري قدر تباھ ڪن آهي، تنهنڪري عقلمندي جو مظاهرو ڪندي هن بُري آفت کان پاڻ کي بہ بچايو، پنهنجي گهر وارن ۽ ٻين اسلامي ڀائرن کي بہ بچڻ جي ترغيب ڏياريو، ان جي لاءِ مَدَني انعامات تي عمل ڪندي روزانو فڪرِ مدينہ ڪريو، اِنْ شَآءَاللہ عَزَّوَجَلَّ هن جي برڪت سان ڪيئي مُهلڪ (هلاڪت ۾ وجهڻ وارين) بيمارين کا ڇوٽڪارو نصيب ٿيندو.

صَلُّوْاعَلَی الْحَبِیب! صَلَّی اللہُ تَعَالٰی عَلٰی مُحَمَّد

پياريون پياريون اسلامي ڀينرون! شيخِ طريقت، اميرِاَهلسُنّت دَامَتْ بَرَکَاتُھُمُ الْعَالِیہ مدني انعامات جي ذريعي مسلمانن جي عيبن ۽ انهن جي رازن جي پرده پوشي جي بہ ترغيب ڏياري آهي جيئن مدني انعام نمبر 37 ۾ فرمائن ٿا:” ڇا اڄ توهان ڪنهن مسلمان جي عيبن جي خبر پوڻ تي ان جي پردھ پوشي ڪئي يا (بنا شرعي مصلحت جي) ان جو عيب ظاهر ڪري ڇڏيو؟ ۽ ڪنهن جي راز جي ڳالهہ (بغير ان جي اجازت جي) ٻئي سان ڪري خيانت تہ نہ ڪئي؟

عام طور ڪن ماڻهن جي اها عادت هوندي آهي تہ هو مسلمانن جا عيب ڳولهيندا رهندا آهن،۽ جڏهن ان بُري مقصد ۾ ڪامياب ٿي ويندا آهن تہ موقعو

ملندي ئي ماڻهن اڳيان ان جون خاميون بيان ڪندا آهن. اهڙي طرح ڪي پيٽ جي هلڪڙن ماڻهن ۾ اها بُري خصلت هوندي آهي تہ ڪوئي ان تي ڪيترو ئي اعتماد ڪندي پنهنجي راز جي ڳالھ ٻڌائي ۽ ڪنهن کي نہ ٻڌائڻ جي تاڪيد بہ ڪري، پر اهي ماڻهو عادت موجب سيني جي اڳيان ان جا راز کوليندا آهن ۽ انهن جي عزت مٽي ۾ ملائيندا آهن ۽ ڪنهن کي منهن ڏيکارڻ جي قابل ناهن ڇڏيندا، ماڻهن جا عيب بيان ڪرڻ ۽ انهن جا راز فاش ڪرڻ وارا دُنيا ۾ بہ ذِلّت جو مَزو چکندا آهن ۽ آخِرت ۾ بہ رُسوائي انهن جو مُقدَّر بڻجندي آهي. اچو! هن باري ۾ 3 مبارڪ فرمانِ مصطفيٰصَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم ٻڌون ٿا.

مسلمانن جا عيب تلاش ڪرڻ جي سزا

1. فرمايائون: اي اهي انسانو جيڪي زبانن سان تہ اِيمان آندو آهي، پر توهان جي دلين ۾ اڃا تائين اِيمان داخل ناهي ٿيو! مسلمانن جي غيبت ۽ انهن جا عيب نہ ڳولهيندا ڪريو، ڇوتہ جيڪو مسلمانن جا عيب ڳولهيندو، الله عَزَّوَجَلَّ ان جا عيب ظاهر فرمائيندو ۽ الله عَزَّوَجَلَّ جنهن جو عيب ظاهر ڪندو آهي، ان کي رُسوا ڪري ڇڏيندو آهي، جيتوڻيڪ هو پنهنجي گهر ۾ هجي. (شعب الايمان،باب فی تحریم اعراض الناس ، ۲۹٦/۵، حدیث: ٦٧٠۴)

2. فرمايائون: طعنو ڏيڻ، غيبت ۽ چُغل خوري ڪرڻ ۽ بي گُناھ ماڻهن جي عيبن جي ڳولها ڪرڻ وارن کي الله تعاليٰ (قِيامت جي ڏينهن) ڪتّن جي شَڪل ۾ اُٿاريندو. (الترغيب والترهيب،کتاب الادب،الترهيب فی النميمة،۳/ ۳۹۵، حدیث:۴۳۳۳)

3. فرمايائون: جڏهن بہ شخص پاڻ ۾ هڪٻئي کي رازدار بڻائن تہ هڪ جي لاءِ ٻئي جو راز فاش ڪرڻ جائز ناهي جنهن جو فاش ٿيڻ ٻئي کي ناگوار گذري. (شعب الايمان،حدیث: ۱۱۱۹۱، ۵۲۰/۷)

نہ تھی حال کی جب ہمیں اپنے خبر رہے دیکھتے اَوروں کے عیب و ہنر
پڑی اپنی بُرائیوں پہ جو نظر تو نگاہوں میں کوئی بُرا نہ رہا

صَلُّوْا عَلَی الْحَبِیب! صَلَّی اللهُ تَعَالٰی عَلٰی مُحَمَّد

پياريون پياريون اسلامي ڀينرون! مَدَني اِنعامات جي ذريعي جتي فرض ۽ واجِب تي اِستِقامت حاصل ٿيندي آهي، اتي پاڻ ۾ موجود ڪيئي هڪ مُعاشرتي ۽ اَخلاقي ڪمزورين کي پري ڪرڻ جو موقعو بہ ملندو آهي، تنهنڪري جيڪڏهن اسان صحيح معنيٰ ۾ الله عَزَّوَجَلَّ جا فرمانبردار، سچّا عاشق رسول ۽ باعمل مُسلمان بڻجڻ چاهيون ٿا تہ اسان کي شيخِ طريقت، اميرِ اهلسنّت دَامَتْ بَرَكَاتُهُمُ الْعَالِيَه جي عطا ڪيل مَدَني اِنعامات کي ضرور اپنائڻ گهرجي، اهي مَدَني اِنعامات نجات جي راهہ تي وٺي وڃڻ وارا آهن، اهي مدني انعامات نيڪ بنجڻ جو بهترين مَدَني نُسخو آهن ۽ اهي مدني انعامات خاص ڪري گُناهن جي مَرض جي لاءِ بهترين دَوا ثابت ٿيندا آهن.اميرِ اهلسنّت دَامَتْ بَرَكَاتُهُمُ الْعَالِيَه فرمائن ٿا: مون کي مَدَني اِنعامات سان پيار آهي، جيڪڏهن اوهان الله عَزَّوَجَلَّ جي رِضا جي خاطِر بَصَميمِ قَلب (يعني سچّي دل سان) هنن کي قَبول ڪري انهن تي عمل شُروع ڪري ڇڏيو تہ جيئري ئي، تمام جلد اِنْ شَآءَاللّٰه عَزَّوَجَلَّ ان جون برڪتون ڏسندو. اوهان کي اِنْ شَآءَاللّٰه عَزَّوَجَلَّ قلبي سڪون نصيب ٿيندو، باطِن جي صَفائي ٿيندي ، خوفِ خدا ۽ عشقِ مُصطَفٰي جا چشما اوهان جي قَلب مان ڦٽي پوندا.

اِنْ شَآءَاللّٰه عَزَّوَجَلَّ اوهان جي عَلائقي ۾ دعوتِ اسلامي جو مَدَني ڪم حيرت انگيز حَد تائين وڌي ويندو. جيئن تہ مَدَني اِنعامات تي عمل الله عَزَّوَجَلَّ جي رِضا جي حُصُول جو ذريعو آهي، تنهنڪري شيطان اوهان کي گهڻي سُستي ڏياريندو، طرح طرح جا حِيلا بهانا سڪاريندو، اوهان جي دِل نہ لڳندي، پر اوهان همّت نہ

هاريو، اِنْ شَآءَاللہ عَزَّوَجَلَّ دِل بہ لڳي ئي ويندي.

اے رضاؔ ہر کام کا اِک وقت ہے　　دِل کو بھی آرام ہو ہی جائے گا

(حدائقِ بخشش،ص۴۲)

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيب!　　صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّد

مَدَني اِنعامات جون برڪتون

پياريون پياريون اسلامي ڀينرون! مدني انعامات تي عمل، حقيقت ۾ قرآن ۽ حديث جي بعض اَحڪامن ۽ بُزرگن جي معمولات تي عمل ڪرڻ آهي، هنن تي عمل جون ايتريون برڪتون آهن جنهن جو اندازو نٿو لڳائي سگهجي مثال طور ◈ مدني انعامات جي برڪت سان نيڪ ۽ جائز ڪمن ۾ سنيون سنيون نيتون ڪري ثواب وڌائڻ جو موقعو ملندو آهي ◈ مدني انعامات جي برڪت سان فرض ۽ واجِبات يعني نمازن جي اَدائيگي ۽ جماعت جي پابندي نصيب ٿيندي آهي ◈ مدني انعامات جي برڪت سان نفل روزن جي عادت بڻجندي آهي ◈ مدني انعامات جي برڪت سان اَورَاد ۽ وظائِف تي اِستِقامت نصيب ٿيندي آهي ◈ مدني انعامات جي برڪت سان اميرِ اهلسُنّت،عُلَماءِ اهلسُنّت جي ڪتابن جي مطالعي جو شوق پيدا ٿيندو آهي ◈ مدني انعامات جي برڪت سان قرآنِ پاڪ سکڻ، روزانو 3 آيتن جي تلاوت، ترجمو ۽ تفسير سان سمجهڻ جو موقعو ملندو آهي◈ مدني انعامات جي برڪت سان نيڪي جي دعوت جون فضيلتون نصيب ٿينديون آهن ◈ مدني انعامات جي برڪت سان فلمن ڊرامن، گانا باجن، تهمتن، گارين، ڪوڙين ڳالهين، چُغلين، واعدي خِلافين، طَنز ۽ دِل آزارِين، ٺهڪن، حَسَد، تڪبّر، نِفاق، رِياڪاري ۽ خِيانت جهڙي مُعاشرتي، غيراخلاقي ۽ غير شرعي فعلن ۽ حَرڪتن سان نفرت حاصل

ٿيندي آهي ◈ مدني انعامات جي برڪت سان هفتيوار سُنّتنن ڀري اجتماع ۽ مدني مذاڪري ۾ شِرڪت جو شرف حاصل ٿيندو آهي ◈ مدني انعامات تي عمل ڪرڻ سان دعوتِ اسلامي جي مَدَني ماحول ۾ اِستِقامت ملندي آهي.

مدني انعامات ۾ رِضاءِ ربُّ الانام جي مدني ڪمن بابت تفصيل موجود آهي، **عطار جو دوست** ڪير آهي، **عطار جو پيارو** ڪنهن کي چون ٿا؟ **عطار جو منظورِ نظر** ڪيئن بڻجي سگهجي ٿو ؟**محبوبِ عطار** بڻجڻ جي لاءِ ڇا ڪرڻو پوندو، اهو سڀ ڪجهه ڄاڻڻ جي لاءِ هڪ ڀيرو "مدني انعامات" جي رِسالي جو ضرورضرور مطالعو ڪريو.

مٺا مٺا اسلامي ڀائرو! اهو مختصر انداز سان ڪجهه مدني انعامات جي مدني بهارن جون جهلڪيون پيش ڪيون ويون آهن، اوهان هڪ ڀيرو مدني انعامات جو رِسالو حاصل ڪري اوّل تا آخر توجهه سان مطالعو ڪندو ته اوهان شايد اهو چوڻ تي مجبور ٿي ويندو ته "مدني انعامات ته هڪ مسلمان جي لاءِ **بهترين نصابِ زندگي** آهن، **واه ڇا ڳالهه آهي مدني انعامات جي**!!!!

اچو! اسان سڀ ملي ڪري نيت ڪيون ٿا ته اسان به ◈ فيضانِ مدني انعامات مان حصّو ماڻڻ جي لاءِ هر مهيني **مدني انعامات جو رِسالو** حاصل ڪنداسين،

اِنْ شَــآءَاللّٰه عَزَّوَجَلَّ ◈ هڪ وقت مقرر ڪري روزانه **فڪرِ مدينه** جي سعادت حاصل ڪنداسين، اِنْ شَــآءَاللّٰه عَزَّوَجَلَّ ◈هر مهيني پابندي سان پنهنجي ذميدار کي مدني انعامات جو رِسالو جمع به ڪرائينداسين. اِنْ شَــآءَاللّٰه عَزَّوَجَلَّ

مَدَنی اِنعامات کے عامل پہ ہر دم ہر گھڑی
یاالٰہی! خُوب برسا رَحمتوں کی تُو جَھڑی

8 مدني ڪمن مان مدني ڪم ”مدني انعامات“

پياريون پياريون اسلامي ڀينرون! نيڪيون ڪرڻ گناهن کان بچڻ ۽ نيڪي جي دعوت عام ڪرڻ جي لاءِ دعوتِ اسلامي جي 8 مدني ڪمن ۾ وڌي ڪري حصو وٺو. دعوتِ اسلامي جي 8 مدني ڪمن مان هڪ مدني ڪم پنهنجي اعمال جو محاسبو ڪندي مدني انعامات تي عمل ڪرڻ بہ آهي. مدني انعامات تي عمل جون وڏيون مدني بهارون آهن.

اچو! اوهان جي ترغيب جي لاءِ هڪ ايمان افروز مدني بهار اوهان کي پيش ڪريان ٿي. جيئن تہ

مدني انعامات تي عمل ڪرڻ جي برڪت سان هل مديہ جي سعادت ملي وئي

باب المدينہ (ڪراچي) جي هڪ اسلامي ڀيڻ جو حلفيہ بيان جو خلاصو آهي تہ اَلحَمدُ لِلّٰه عَزَّوَجَلَّ اسان جو گهراڻو آقاءِ نعمت، مجدد دين و ملت مولانا شاه احمد رضا خان رَحمَةُ اللهِ تَعَالٰی عَلَيه جي هڪ عظيم خليفہ رَحمَةُ اللهِ تَعَالٰی عَلَيه جي اولاد مان آهي.سيدي اعلٰي حضرت رَحمَةُ اللهِ تَعَالٰی عَلَيه جن جا اهي خليفہ مڪرم منهنجي والده محترمہ جا نانا جان هئا ۽ اسان جو پورو گهراڻو ان جي دستِ مبارڪ تي بيعت هئا. ان جي بيعت جي برڪت سان اَلحَمدُ لِلّٰه عَزَّوَجَلَّ سيدي اعلٰي حضرت جي محبت ۽ عقيدت رڳ رڳ ۾ سرايت ڪيل هئي، پر عملي زندگي ۾ اسان جي مثال خالي ڪاغذ وانگر هئي. بالخصوص نمازن جي پابنديءَ کان محروم هئاسين پڻ فيشن پرستي ۽ گانن باجن ٻڌڻ جي نحوست ۾ ڦٿل هئاسين، غصوءِ چڙچڙاپن اسان جي عادتِ ثانيہ هئي.منهنجو سوٽ (جيڪو دعوتِ اسلامي جي مدني ماحول سان وابستہ هو) انفرادي ڪوشش ڪندي منهنجي پاءُ کي بہ دعوتِ اسلامي جي هفتہ وار سنتن ڀريي اجتماع ۾شرڪت جي نہ صرف دعوت ڏني بلڪ پاڻ سان گڏ وٺي وڃڻ شروع ڪري ڇڏيو. پاءُ هفتہ وار سنتن ڀريي اجتماع کان واپسي تي اجتماع جا واقعات ٻڌائيندو هو. جنهن ۾ سيدي

اعلٰي حضرت جو ذڪرِ خير ٻڌڻ لاءِ ملندو هو جنهن جي سبب مون کي دعوتِ اسلامي جي مدني ماحول سان اپنائيت محسوس ٿيڻ لڳي. اَلْحَمْدُ لِلّٰه عَزَّوَجَلَّ انهيءَ اپنائيت جي سوچ مون کي پهريون ڀيرو 1985 جي سالانہ سنتن ڀريي اجتماع جي خصوصي نشست ۾ شرڪت تي اڀاريو. جيئن تہ مان بہ اسلامي ڀينرن سان گڏ اجتماع ۾ شريڪ هئس جتي مان پردي ۾ رهي ڪري سنتن ڀريي اجتماع ۾ ٿيڻ وارو بيان ٻڌو ۽ رقت انگيز دعا گهري. اَلْحَمْدُ لِلّٰه عَزَّوَجَلَّ انهيءَ اجتماع ۾ شرڪت جي برڪت سان مون کي گناهن کان توبھ ڪرڻ جي سعادت نصيب ٿي، فڪرِ آخرت ملي. جنهن تي استقامت پائڻ جي لاءِ مان مدني انعامات تي عمل ڪرڻ شروع ڪري ڇڏيو. اَلْحَمْدُ لِلّٰه عَزَّوَجَلَّ مدني انعامات تي عمل ڪرڻ جي برڪت سان مون کي چل مدينہ جي سعادت بہ نصيب ٿي .

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيب! صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّد

بيان جو خلاصو

پياريون پياريون اسلامي ڀينرون! اڄ جي بيان ۾ اسان مدني انعامات جي حوالي سان مدني گل حاصل ڪيا جيئن اسان ٻڌو تہ

- فڪرِ مدينہ ڪرڻ بزرگن جو پسنديده طريقو آهي
- قرآن ۽ حديث ۾ مختلف جڳهن تي مُحاسَبو ڪرڻ جي ترغيب ڏياري وئي آهي
- عاملين مدني انعامات کان اَميرِ اهلسنت خوش ٿين ٿا
- عاملينِ مدني انعامات کي امير اهلسنّت جي دُعائن جو صدقو نصيب ٿئي ٿو
- عاملين مدني انعامات کي قرآن ۽ حديث ۾ بيان ڪيل بعض احڪام

تي عمل ۾ بزرگن جي بعض معمولات کي اپنائڻ جي سعادت ميسر ٿيندي آهي

◈ مدني انعامات جنت ۾ وٺي وڃڻ وارن ۽ جهنم کان بچائڻ وارن عملن جو مجموعو آهي

◈ مدني انعامات راهِ نجات آهن

◈ مدني انعامات بزرگانِ دِين جون يادون تازه ڪن ٿا، گناهن کان نجات ڏيارين ٿا، نمازي ۽ سنّتن جو پيڪر بڻائن ٿا ☜

الغرض مدني انعامات تي عمل دنيا ۽ آخرت ۾ ڪاميابي جو بهترين ذريعو آهن.

صَلُّوْاعَلَى الْحَبِيب! صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّد

پياريون پياريون اسلامي ڀينرون! بيان کي ختم ڪندي سنّت جي فضيلت ۽ ڪجهه سنّتون ۽ آداب بيان ڪرڻ جي سعادت حاصل ڪيان ٿو، تاجدارِ رسالت، شهنشاهِ نُبُوَّت، مصطفيٰ جانِ رحمت صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم جو فرمان جنّت نشان آهي: جنهن منهنجي سنّت سان محبت ڪئي ان مون سان محبت ڪئي ۽ جنهن مون سان محبت ڪئي اهو جنّت ۾ مون سان گڏ هوندو. (مشكاة الصابيح،كتاب الايمان،باب الاعتصام بالكتاب والسنة،١/٩٧،حديث:١٧٥)

سينه تري سنّت کا مدينه بنے آقا جنّت ميں پڑوسی مجھے تم اپنا بنانا

صَلُّوْاعَلَى الْحَبِيب! صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّد

گهر ۾ اچڻ وڃڻ جون سنتون ۽ آداب

◈ جڏهن گهران ٻاهر نڪرو ته هي دعا پڙهو:

بِسۡمِ اللهِ تَوَکَّلۡتُ عَلَی اللهِ لَاحَوۡلَ وَلَا قُوَّةَ اِلَّا بِاللهِ

ترجمو: الله جي نالي سان، مون الله تي ڀروسو ڪيو. الله کان سواءِ نه (گناهن کان بچڻ جي) قوت آهي ۽ نه (نيڪيون ڪرڻ جي) طاقت آهي. (سنن ابن داود، ج 4 ص 420 حديث 5095) اِنۡ شَآءَالله عَزَّوَجَلَّ انهيءَ دعا ڪي پڙهڻ جي برڪت سان سڌي واٽ تي رهندؤ مصيبتن کان حفاظت ٿيندي ۽ الله عَزَّوَجَلَّ جي مدد شاملِ حال رهندي؟

گهر ۾ داخل ٿيڻ جي دعا:

اَللّٰهُمَّ اِنِّیۡ اَسۡاَلُكَ خَيۡرَالۡمَوۡلَجِ وَ خَيۡرَالۡمَخۡرَجِ

بِسۡمِ اللهِ وَلَجۡنَا وَ بِسۡمِ اللهِ خَرَجۡنَا وَعَلَی اللهِ رَبِّنَا تَوَکَّلۡنَا

ترجمو: الله عَزَّوَجَلَّ! آئون تو کان داخل ٿيڻ ۽ نڪرڻ جي ڀلائي گهران ٿو، الله عَزَّوَجَلَّ جي نالي سان اسان (گهر۾) داخل ٿياسين ۽ انهي جي نالي سان ٻاهر آياسين ۽ پنهنجي پالڻهار الله عَزَّوَجَلَّ تي اسان ڀروسو ڪيو (اَيضاً۔حديث٥٠٩٦)

دعا پڙهڻ کانپوءِ گهر وارن کي سلام ڪري پوءِ بارگاهِ رسالت ۾ سلام عرض ڪري ان کان پوءِ "سوره اِخلاص" شريف پڙهي. اِنۡ شَآءَالله عَزَّوَجَلَّ روزي ۾ برڪت، ۽ گهرو جهيڙن کان بچاءُ ٿيندو ◈ پنهنجي گهر ۾ ايندي ويندي مَحارِم ۽ مَحرمات (مثال طور ماءُ، پيءُ، ڀاءُ، ڀيڻ، ٻارن ٻچن وغيره) کي سلام ڪريو ◈ بنا الله (عَزَّ وَجَلَّ) جو نالو وٺڻ جي مثال طور بِسۡمِ اللهِ چوڻ بنا جيڪو پنهنجي گهر ۾ داخل ٿيندو آهي، شيطان به اُن سان گڏ داخل ٿي ويندو آهي ◈ جيڪڏهن اهڙي گهر (ڪٿي پنهنجي خالي گهر) ۾ وڃڻ ٿئي جو اُن ۾ ڪو به نه هجي ته هيئن چئو: اَلسَّلَامُ عَلَيۡنَا وَعَلٰی عِبَادِ اللهِ الصّٰلِحِيۡن (يعني اسان تي ۽ الله عَزَّوَجَلَّ جي نيڪ ٻانهن تي سلام) ملائڪ انهي سلام جو جواب ڏيندا. (رَدُّالۡمُحتارج٩ ص ٦٨٢) يا هن ريت چوي: اَلسَّلَامُ عَلَيۡکَ اَيُّهَاالنَّبِیُّ (يعني يا نبي توهان تي سلام) چوته حضور اقدس صَلَّی اللهُ تَعَالٰی عَلَيۡهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم

جو روح مبارڪ مسلمانن جي گهرن ۾ تشريف فرما هوندو آهي. (بهار شريعت حصو 16 ص 96، شرح الشفاء للقاري ج 2 ص 118) ◈ جڏهن ڪنهن جي گهر ۾ داخل ٿيڻ چاهيو ته هيئن چئو: اَلسَّلامُ عَلَيْكُم ڇا مان اندر اچي سگهان ٿو؟ ◈ جيڪڏهن داخل ٿيڻ جي اجازت نه ملي ته خوشي سان موٽي وڃو، ٿي سگهي ٿو ڪنهن مجبوري جي ڪري گهر جي مالڪ اجازت نه ڏني هجي ◈ جڏهن ڪو توهان جي گهر جو دروازو ڪڙڪائي ته سنت اها آهي ته پڇو: ڪير آهي؟ ٻاهران واري کي گهرجي ته پنهنجو نالو ٻڌائي؛ مثال طور چوي: "محمد الياس" نالو ٻڌائڻ جي بدران انهيءَ موقعي تي "مدينه!" "آئون آهيان!" "دروازو کوليو" وغيره چوڻ سنّت ناهي ◈ جواب ۾ نالو ٻڌائڻ کان پوءِ دروازي کان هٽي بيهو ته جيئن دروازو کلندي ئي گهر ۾ نظر نه پوي ◈ ڪنهن جي گهر ۾ جهاتي پائي ڏسڻ منع آهي. ڪجهه ماڻهن جي گهرن جي سامهون هيٺئين پاسي ٻين جا گهر هوندا آهن تنهنڪري گيلري (بنگلي جي اڱڻ) وغيره مان جهاتي پائڻ وقت ان ڳالهه جو خيال رکڻ گهرجي جو ٻين جي گهرن ۾ نظر نه پوي ◈ ڪنهن جي گهر وڃو ته اُتان جي انتظامات تي ٻي جا تنقيد نه ڪريو ان سان اُن جي دل آزاري ٿي سگهي ٿي ◈ واپسيءَ تي گهروارن جي ٻاري ۾ دعا به ڪريو ۽ شڪريو به ادا ڪريو ۽ سلام به ۽ ٿي سگهي ته ڪو سنتن ڀريو رسالو وغيره تحفي ۾ پيش ڪريو.

هزارين سنتون سکڻ جي لاءِ مکتبة المدينه جا شايع ٿيل ٻه ڪتاب "بهارِ شريعت" حصو 16 (صفحا 312) ۽ 120 صفحن تي مشتمل ڪتاب "سنتيں اور آداب" رسالو "163 مدني گل" ۽ "101 مدني گل" هديو ڏئي حاصل ڪيو ۽ انهن جو مطالعو فرمايو.

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيْب! صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّد